

In de spotlight

Reuma is lange tijd gezien als een ziekte voor oude mensen, waar niets meer aan te doen is. Reuma betekende chronische pijn door ontstekingen en uiteindelijk in een rolstoel belanden door vergroeiing van gewrichten. In de loop der jaren is hierin echter veel veranderd. De medische vooruitgang heeft Reumatologen meer en betere medicijnen opgeleverd, waardoor reuma steeds beter te behandelen is. Dokter Leroy Lard: "Het vak wordt steeds 'hipper'."

Reumatologie: specialisme in beweging

Bij het Langeland Ziekenhuis zijn drie Reumatologen werkzaam. Samen met een assistente en een reumaconsulente bieden zij de veelzijdige reumatische zorg die de bevolking van Zoetermeer nodig heeft. Anders dan algemeen gedacht, komt reuma namelijk voor op alle leeftijden. Ook bij jongeren en de werkende bevolking. Dokter Lard legt uit: "Reuma is een verzamelnaam voor wel zo'n reumatische aandoeningen (zoals bv. reumatoïde artritis, jicht, artrose, SLE) die ontstekingen veroorzaken aan spieren, pezen, gewrichten of zelfs organen." Deze diversiteit maakt het behandelen van de ziekte tot een ware uitdaging. De afgelopen jaren is de manier waarop de ziekte wordt behandeld, dan ook veranderd.

Behandelstrategie

Dokter De Beus, 'veteraan' van de afdeling, vertelt meer over deze veranderingen: "Tegenwoordig beginnen we zo snel mogelijk met behandelen, zodat we schade aan de gewrichten kunnen voorkomen. Toen ik hier begon in 1985, waren we hier koploper in. We behandelden sneller en gebruikten medicijncombinaties die de activiteit van de reumatoïde artritis snel moesten onderdrukken." Want ook voor reumatoïde artritis geldt: voorkomen is beter dan genezen. Door de aanhoudende ontstekingen gaan de gewrichten vergroeiën.

De Beus: "Schade kan al heel snel optreden,

De eerste symptomen van reuma

De volgende klachten kunnen wijzen op een vorm van reuma.

- Eén of meer gewrichten die dik zijn;
- Gedurende enkele weken pijn in spieren of gewrichten;
- Moeilijk bewegen door pijn, stijfheid, of beide.

De huisarts kan deze symptomen het beste beoordelen en bepalen of verder onderzoek door de reumatoloog nodig is.

weten we nu. Daarom is er geen twijfel meer over het belang van snel behandelen."

Voor- en nadelen

De behandeling van reumatoïde artritis (en reumatische ziekten in het algemeen) biedt veel voordelen, maar er kleven ook nadelen aan. Dokter Lard legt uit: "Reumatoïde artritis is een auto-immuunziekte. Dit betekent dat het immuunsysteem van het lichaam zelf de ontstekingen veroorzaakt die reumatoïde artritis kenmerken. Om dit te behandelen, onderdrukken we als het ware het immuunsysteem." Hierdoor is

Dr. Lard blijft uitdaging zien in zijn vak.

het lichaam gevoeliger voor infecties en zijn deze soms heftiger dan een infectie normaalgesproken zou zijn.

Gelukkig kunnen we tegenwoordig na verloop van tijd de medicijnen afbouwen als het beter gaat met de ziekte, om te kijken hoe de ziekte daarop reageert. Ook al is dit niet altijd gemakkelijk te accepteren voor de patiënt, vertelt dokter Lard. "Het is heel moeilijk om te vertellen dat je de medicijnen gaat afbouwen, wanneer er eindelijk iets is dat helpt tegen de pijn en de stijfheid. Toch is dit uiteindelijk in het voordeel van de patiënt. Soms kan deze weer een paar jaar vooruit zonder medicijnen."

Toekomst van de reumatologie

Dokter De Beus blikt terug: "Ik heb de opkomst mogen meemaken van alle nieuwe medicijnen en behandelmethoden die we nu als normaal beschouwen. Dat was een spannende tijd. Ik denk

dat de toekomst nog veel meer gaat brengen." Volgens dokter Lard is er nog veel te onderzoeken in het vakgebied: "We hebben betere medicijnen, maar daarmee zijn we er nog niet. We weten nog steeds niet precies wat reumatoïde artritis veroorzaakt en de behandeling kan altijd nog beter. Er blijft dus genoeg te onderzoeken over. Het oplossen van die puzzel, dat is onze uitdaging voor de toekomst."

Patiëntenverenigingen

Er zijn verschillende landelijke patiëntenverenigingen actief, waaronder het Reumafonds en de Reumabond. Jongeren met reuma kunnen terecht op www.reumautgedaagd.nl. Hier leren zij reuma de baas te worden door middel van trainingen voor en door jongeren met reuma.

Zoetermeer heeft ook een eigen reumapatiëntenvereniging. Meer informatie hierover is te vinden via de website: www.rpvzoetermeer.nl. Daarnaast wordt iedere eerste woensdagochtend van de maand een inloopspreekuur gehouden in de Hoofdbibliotheek. De spreekuren worden gehouden van 11.00 tot 13.00 uur bij de afdeling Gezondheid, Opvoeding en Consumenteninformatie.

Jeugdreumatologie

Mevrouw De Bois is niet meer weg te denken van onze polikliniek door haar expertise in de jeugdreumatologie. "Ik ben spelenderwijs in het vak terechtgekomen tijdens een ochtendpoli in het LUMC. Daar zag ik veel jongeren met reuma en inmiddels doe ik dat ook in het Juliana Kinderziekenhuis (JKZ). Op die manier heb ik een breed netwerk opgebouwd, wat vooral in dit vak goed van pas komt."

Dat brede netwerk biedt nog meer voordelen voor het LangeLand Ziekenhuis en voor jeugdige reumapatiëntjes in Zoetermeer. "het LLZ heeft hele goede faciliteiten om reuma te kunnen diagnosticeren. Ik werk samen met een vaste kinderarts en we hebben hier ook een vaste fysiotherapeut die meehelpt om de diagnose te kunnen stellen. Daarna verwijz ik ze door naar het JKZ, waar de jeugdreuma zorg geconcentreerd wordt. Wanneer hun toestand eenmaal stabiel is, komen ze hier weer terug op controle."

Early Arthritis Clinic

De heer De Beus werkt al sinds 1985 bij het LangeLand Ziekenhuis weet als geen ander hoe belangrijk het is om snel te handelen in geval van reuma. “Academische ziekenhuizen hebben een zogenaamde Early Arthritis Clinic, waar snel een diagnose kan worden gesteld,” vertelt De Beus, “Officieel hebben wij dat niet, maar er is wél altijd plaats voor spoedgevallen.”

Om snel een diagnose te kunnen stellen, heeft de reumatoloog enkele handige instrumenten tot zijn beschikking, zoals de polarisatiemicroscop. “Met die microscoop kunnen we, door middel van een punctie, heel snel vaststellen of iemand jicht (een vorm van reuma) heeft, omdat er dan bepaalde kristallen aanwezig zijn in het gewricht,” legt De Beus uit. “We hebben daarnaast de beschikking over een echoscopieapparaat hier op de afdeling, waarmee ik beginnende schade door reuma kan vaststellen.” Daarnaast kan nog een CT-scan worden gemaakt, voor verder onderzoek.

Selma van Veen, reuma consulente (l) en Ria Smith, doktersassistente (r).

Reumaconsulente

Selma van Veen is nu 10 jaar reumaconsulente bij het LangeLand Ziekenhuis. Zij begeleidt patiënten na de diagnose ‘reuma’ bij de specialist. “Na die diagnose staat je wereld even op zijn kop. Bovendien is er een hoop te leren over medicijngebruik, leefregels en adviezen.” Selma neemt dan ook uitgebreid de tijd voor haar patiënten. Zij kunnen haar alles vragen over de ziekte en de consequenties ervan voor hun leven.

“Veel vragen komen pas na het eerste consult. Dan hebben zij de eerste informatie in zich opgenomen en wordt steeds duidelijker wat voor effect reuma heeft op het dagelijkse leven.”

Selma heeft nooit het gevoel routineus bezig te zijn: “Ik volg bijscholingen, leer over nieuwe behandelingsmethodes en maak kennis met patiënten van alle leeftijden. Ik geef instructies over medicijngebruik, maar ook advies op gebied van sport, bewegen, gewrichtsbescherming, hulpmiddelen, voeding, werk enzovoort. Belangrijk is dat uitgelegd wordt waaróm ik bepaalde adviezen geef. Dan ben je als patiënt meer gemotiveerd om ze op te volgen.” Juist daarom is het zo belangrijk dat de reumaconsulente er is, om net die extra aandacht te kunnen geven die reumapatiënten nodig hebben.

Doktersassistente

Dankzij doktersassistente Ria Smith loopt alles op roletjes. Zij neemt de telefoon aan, beheert de agenda, assisteert bij ingrepen en begeleidt ook nog eens een stagiair. Dankzij haar inmiddels uitgebreide ervaring heeft zij naast al dat werk ook nog tijd voor een praatje: “Met mijn leuke collega’s, maar vooral ook met onze patiënten. Ik maak graag een praatje en dat wordt ook echt gewaardeerd.”

Ondersteuning

Mevrouw Van Everdingen is vijf jaar geleden aangenomen om te helpen met het wegwerken van wachttijden. Deze arts met een specialisatie in de reumatologie werkt hier nu nog steeds, omdat zij het hier zo naar haar zin heeft: “Het is fijn werken in het LLZ. Je maakt hier makkelijk contact met de andere specialismen en alle voorzieningen die wij nodig hebben zijn aanwezig.” Mevrouw Van Everdingen houdt vooral ook van het contact met haar patiënten. Vooral nu er zoveel meer behandelmogelijkheden zijn: “Ik kan nu veel hoopgevender nieuws brengen. Dat maakt het werk een stuk leuker.”